

Presentasjon av Riksarkivets engasjement i Pakistan

ved avdelingsdirektør Anne Mette Dørum

Arkivarforeningens høstseminar 2011

Bakgrunn

- På avdelingsledermøtet i Riksarkivet den 28. februar i år ble det slått fast at Norge har inngått en bilateral avtale med Pakistan om samarbeid.
- Bakgrunnen for avtalen var at Pakistan ønsker økt kompetanse i arkivdanning i tillegg til at de også ønsker å trekke inn forvaltningen i en eventuell opplæring.
- Riksarkivets utgangspunkt var at dette kan løses på to måter:
  - a) enten ved at noen fra Riksarkivet drar til Pakistan og gir opplæring der
  - b) noen fra Pakistan kommer hit til Norge og får opplæring her.

Min rolle i det hele:

- Undertegnede ble bedt om å følge opp for å se hva Riksarkivet kan bidra med, i tillegg til hvordan.
- Leder for digitalt depot i Riksarkivet, underdirektør Olav Satastlatten, bistår også aktivt i prosjektet fra vår side.

Det bakenforliggende premisset

- Norske og pakistanske organisasjoner som ønsker å samarbeide om faglige spørsmål kan gjøre dette med støtte fra bistandsseksjonen ved den norske ambassaden i Islamabad.
- Organisasjonene arbeider med forskjellige tema, alt fra folkemusikk til havforskning, og de finner da en søsterorganisasjon som de kan ha glede og nytte av å utveksle faglige erfaringer med.
- Pakistanske organisasjonen er ofte interessert i å lære om hvordan ting gjøres på "mer moderne vis" i Vesten, mens norske organisasjoner er interesserte i hva andre kulturer har på tilby på sitt faglige område.

Hva støtter UD eller ambassaden?

- Prosjektet ambassaden i Islamabad støtter, dekker utgiftene til reisekostnader og andre direkte utgifter.
- Prosjektet dekker ikke lønnsutgifter eller konsulentonorar.
- Det hele er basert på felles interesse og felles faglig utbytte og vilje til å samarbeide på tvers av landegrensene.

De første spede skritt:

- De pakistanske myndighetene hadde kontaktet ambassaden for å finne en norsk organisasjon som ville være interessert i et samarbeid med Pakistan National Archives Department.
- Ambassaden spilte da denne ballen videre til Riksarkivet i juni 2010.
- Pakistans riksarkivar deltok på Citra- konferansen i Oslo i september 2010.
- Mulige rammer for et prosjekt ble drøftet under konferansen i et møte mellom Pakistans nasjonalarkivar Habib Ahmad Khan og det norske riksarkivet.

Institusjonelt samarbeid

- Temaet var mulige aktiviteter innenfor rammeprogrammet for institusjonelt samarbeid mellom Norge og Pakistan.
- Det er mulighet for finansiering gjennom Norad.
- Hensikten med programmet er å legge til rette for utvikling gjennom institusjonelt samarbeid.

Programmet omfatter fem mulige aktiviteter:

Stipendordninger (fellowship)

Hospitering

Felles seminar, studieturer

Felles forskningsprosjekter

Anskaffelse av relevant utstyr for aktivitetene

- Det som var aktuelt er utveksling av faglige synspunkter og ekspertise.
- Diskusjonen dreiet seg om mulig overføring av ekspertise fra Norge til Pakistan.
- Khan gav uttrykk for at de hadde behov for å høyne kompetansenivået innenfor alle felt av arkivarbeid.

Innledningsvis trakk Pakistan frem fem prioriterte områder:

1. *Papirkonservering*
2. *Arkivdanning (Records Management), herunder digitale arkiver (DRM)*
3. *Opplæringsprogrammer*
4. *Mikrofilming og digitalisering, herunder utstyr*
5. *Redningsaksjon for arkiver i flomrammede områder (jf. nr. 1)*

Noe er mindre aktuelt enn andre områder:

- I løpet av møtet kom vi sammen frem til at konservering og redningsaksjoner ikke ville ha høyeste prioritet.
- Vår aktivitet er i stor grad innrettet mot forebyggende konservering, og treffer ikke helt behovene slik de defineres i Pakistan.
- I tillegg er våre ressurser på dette området såpass begrenset
- De klimatiske forholdene i Pakistan åpenbart såpass forskjellige fra Norge at våre konservatorer neppe har den rette erfaringen for å møte de utfordringene de har.

Pakistan ønsker hjelp spesielt innenfor disse områdene:

- mikrofilming
- digitalisering
- katalogisering
- ”it-lagring”
- Nasjonalarkivet i Pakistan vil satse på mikrofilming i kombinasjon med digitalisering og tilgjengeliggjøring av materialet på lesesal.
- De trenger relevant utstyr (mikrofilmkameraer og filmskannere), hjelp til å ta det i bruk og gode arbeidsrutiner.
- Nasjonalarkivet ønsker å også katalogisere sin bestand.

Digitally unborn

- De oppbevarer stort sett bare papirarkiver
- De har ikke kompetanse til å ta i mot digitalt skapt materiale.
- Etter sigende var materialet ordnet, men det fantes ikke kataloger.
- Riksarkivet tok opp muligheten for å bidra til at en katalogdatabase kan tas i bruk, med sikte på introduksjon av ASTA eller lignende. Dette ble positivt mottatt.

Kompetansebehov

- Pakistan mangler et tilstrekkelig opplegg for langtidsbevaring av det som produseres med it-systemer.
- Dette ble forklart med at man egentlig manglet personale med tilstrekkelig IT-kompetanse.
- Når det gjelder arkivdanning er målet å høyne kompetansen på pakistansk side. Dette gjelder både ansatte i nasjonalarkivet og i provinsarkivene, samt i forvaltningen.

Hvordan rigger vi det hele?

- Det var enighet om at det vil være behov for at vi fra Riksarkivet i første omgang må oppholde seg en kort periode i Pakistan for å kartlegge situasjonen der, slik at bidragene kan relateres til deres virkelighet.
- På området opplæring foreligger det planer om et grunnkurs (3 måneders varighet) som kan bygges ut til et diplomstudium med ett års varighet.
- På dette området ønsket Khan tilbud fra oss om forelesere til kursene. Han nevnte i første omgang et behov for to personer i to uker.

Kompetansehevning begge veier:

- Som et ledd i et kompetansehevingsprogram vil det også kunne være gunstig om personer fra Pakistan hospiterer i Norge for et tidsrom av to måneder.
- Ønsket om hospitering gjelder både arkivdanning og digitalisering.

Tidsramme

- Det ble ellers lagt til grunn at et bistandsprogram kan gå over inntil fem år.
- Khan så for seg at man da startet med de mest grunnleggende forholdene og utviklet samarbeidet til mer avanserte områder etter hvert.

Veien videre:

- Konklusjonen i møtet ble at Riksarkivet gir en tilbakemelding til Pakistan i forhold til hva vi kan bidra med
- Dette ville avhenge av at vi får dekket våre kostnader innenfor programmets ramme.
- Pakistan viste til at Norad har bistandsmidler til finansiering av rammeprogrammet.
- Det var enighet om at det må foreligge et omforent grunnlagsdokument før man går til overordnede myndigheter og Norad med spørsmål omfinansiering.

Slik så Pakistan det hele:

- Gjennom The Planning Commission of the Government of Pakistan ønsket de å etablere to prosjekter:
- 1) “Up-gradation of the Records Management System and Preparation of Findings Aids of Archival Collections of the National Archives of Pakistan.
- 2) Modernization and Strengthening of Digitization and Conservation Laboratories of The National Archives of Pakistan.
- *Further, it is requested to kindly approach your Government to arrange some training courses for our staff members in Norway”.*

Forviklingar

- I februar i år ber så Pakistans nasjonalarkivar oss om å søke utenriksdepartementet om midler til prosjektet.
- På grunn av tidspress ble det ingen videre progresjon i prosjektet fra vår side før i fjor sommer.
- Det ble da avtalt at jeg og Olav Sata slåtten skulle reise til Pakistan i oktober måned.
- Hva vi så gjennom referat fra et møte holdt i Islamabad tidlig på høsten var at den norske ambassaden var direkte involvert i kontakten med Pakistans nasjonalarkiv.

Hva gjør vi så?

- I midten av august tok vi kontakt med den norske ambassaden i Islamabad:
- Vi skrev at prosjektet initiert av UD med siktemål bistand fra det norske riksarkivet opp mot det pakistanske nasjonalarkivet nå var i ferd med å materialisere seg gjennom et innledende møte i Islamabad.
- I den sammenheng ønsket Riksarkivet innledningsvis å initiere kontakt med ambassaden i Islamabad for å forberede de praktiske sidene ved besøket.

Våre betingelser – dette er ingen hobbyutflukt

- Riksarkivet er i aller høyeste grad opptatt av at besøket vil bli gjennomført under tilstrekkelig sikkerhetsnivå.
- Vi satte som forutsetning:
  - ▣ *at vi vil bli møtt, innlosjert og ledsaget under hele oppholdet av representanter fra den norske ambassaden.*
  - ▣ *at all transport i Pakistan vil bli foretatt utelukkende med personale og kjøretøy fra den norske ambassaden.*
  - ▣ *at vi kunne reise på norsk tjenestepass, og ba om bistand fra ambassaden i forhold til utstedelse av disse.*

Premiss fra vår side:

- Så snart vi ville motta en bekreftelse fra ambassaden på at de ovennevnte forutsetningene rundt besøket kunne imøtekommes og at de anså besøket som et formelt oppdrag, ville vi gå i gang med bestilling av selve reisen.

Ambassadens svar:

- Ambassaden trengte å understreke at et mulig prosjekt mellom disse institusjonene ikke er initiert av hverken UD eller ambassaden – deres rolle har i følge dem vært å bistå med å etablere kontakt.
- Et besøk av Riksarkivet til Pakistan oppfattes av ambassaden som viktig for å utvikle et samarbeid.
- **Men ambassaden kan ikke si at dette er et 'formelt oppdrag' slik som Riksarkivet ønsker.**

-og ikke nok med det:

- *”Ved et besøk av Riksarkivet til Pakistan, vil ambassaden selvsagt ønske å treffe representantene.*
- *Men de har ikke mulighet til å bistå med transport, innlosjering eller ledsaging under oppholdet”.*

De facto:

- Riksarkivet har ikke blitt gjort oppmerksom på det norske prosjektet Pak-Norway Institutional Collaboration Framework og den rollen det har hatt i denne sammenhengen.
- Pakistan må søke midler for å dekke Riksarkivets reise og opphold, hvis ikke må Riksarkivaren betale hele gildet.
- Hvis noen skal dekke det hele, må klausulen brukes igjen, og det må være Pakistan
- Det er Nasjonalarkivet i Pakistan som kommer til å stå ansvarlig for innlosjering, transport, sikkerhet mv.

Pak-3004

- *Det ser også ut til at programmet i seg selv - Pak-Norway Institutional Collaboration Framework (prosjektnummer PAK-3004) bare er en "pengeparaply".*
- Det er mulig å søke mange ulike typer finansiering under denne.

Vi gjør ingenting såfremt ikke:

- Fra Riksarkivets side har det vært vanskelig å forstå hvordan det pakistanske nasjonalarkivet eller Riksarkivet skal få UD til å initiere et slikt prosjekt
- Ambassaden i Islamabad sitt svar på vår henvendelse kan tolkes i mange retninger.
- Islamabad er ikke et sted det frister å reise til uten å være under UDs "beskyttelse" og ansvar.
- Vi er derfor betenkt i forhold til å gå videre med dette før det er forankret i UD

Hva skjer nå?

- UD vil gjerne ha et møte med Riksarkivet om rammeavtalen og et eventuelt samarbeid mellom Nasjonalarkivet i Pakistan og Riksarkivet.